

ทันประเด็น

..... โดย : กะบิงลม

“นับถอยหลัง” ลอยตัวราคาน้ำตาลทราย?

เหลือเวลาไม่ถึง 6 เดือนการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย โดยเฉพาะการปล่อยให้ราคาเป็นไปตามกลไกตลาดโลก หรือการลอยตัวราคาน้ำตาลทรายก็จะเกิดขึ้นก่อนการเปิดหีบอ้อยฤดูกาลผลิตปี 2560/61 หรือในช่วงต้นเดือนธันวาคม 2560 ตามเป้าหมายที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดไว้

การปรับโครงสร้างดังกล่าวก็เป็นส่วนหนึ่งที่ไทยจะต้องดำเนินการให้เห็นผลในทางปฏิบัติหลังจากที่บราซิลในฐานะผู้ค้าน้ำตาลอันดับ 1 ของโลกได้ยื่นหนังสือต่อองค์การการค้าโลก (WTO) ให้ได้ส่วนไทยในฐานะผู้ส่งออกอันดับที่ 2 ของโลกที่อาจมีการใช้นโยบายอุดหนุนผู้ประกอบการในการส่งออก และอุดหนุนเกษตรกรให้หันมาปลูกอ้อย ส่งผลให้สถานการณ์ราคาน้ำตาลในช่วงที่ผ่านมาตกต่ำอย่างหนัก

ปัญหาดังกล่าวทำให้ไทยโดยเฉพาะกระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องส่งเจ้าหน้าที่เดินทางไปหารือร่วมกันระหว่างคณะผู้แทนรัฐบาลไทยกับบราซิลแล้วถึง 3 ครั้งนับตั้งแต่กลางปี 2559 และไทยได้วางแผนให้เห็นถึงแนวทางการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายที่ได้นำ 4 ข้อกังวลของบราซิลบรรจุลงในแผนเพื่อปรับใหม่นั้นก็คือ

1. การจ่ายเงินช่วยเหลือเพิ่มค่าอ้อยแก่ ชาวไร้อ้อย ในอัตราตันละ 160 บาท
2. การกำหนดระบบโควตาน้ำตาล เป็น 3 ส่วนคือ โควตา ก (น้ำตาลทรายขาวที่ใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศ) โควตา ข คือน้ำตาลทรายดิบ เพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศ และโควตา ค คือน้ำตาลทรายดิบ หรือน้ำตาลทรายขาว ที่เหลือจากการจัดสรร
3. การกำหนดราคาน้ำตาลทรายของไทยที่ควบคุมอยู่ 23.50 บาทต่อกิโลกรัม
- และ 4. การกำหนดราคาอ้อยและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้นและขั้นสุดท้าย

แม้ว่าตลอดการเจรจาไทยได้แสดงให้เห็นถึงแนวทางแก้ไขข้อกังวลโดยจะยกเลิกแนวทางการดำเนินการใน 4 ข้อดังกล่าวแต่บราซิลเองก็ยังคงต้องการเห็นความชัดเจนของไทยในทางปฏิบัติมากกว่าและล่าสุดนายสมชาย หาญหิรัญ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมได้นำคณะทำงานเจรจาเดินทางไปพบรัฐบาลบราซิลเพื่อเข้าร่วมกระบวนการหารือ (Consultation) กรณีข้อพิพาทการอุดหนุนน้ำตาลระหว่างไทยกับบราซิล ระหว่างวันที่ 9-16 มิถุนายน เป็นครั้งที่ 4

คงจะต้องเกาะติดว่าการเดินทางครั้งนี้จะได้ข้อสรุปเป็นที่พึงพอใจและไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการพิจารณา (Panel) หรือไม่หรือต้องขยายเวลาการหารือออกไปอีก และหากที่สุดกรณีแล้วร้ายบราซิล ตั้งคณะ Panel แล้วพ้องไทยหลายคนอาจมองว่าขั้นตอนใช้เวลานับ 10 ปีแต่กระนั้นก็คงไม่เดือดร้อนส่งออกน้ำตาลทรายของไทยแน่ ...แต่ที่แยกว่านั้นคือจะเป็นบรรทัดฐานให้สินค้าเกษตรอื่นๆ ของไทยถูกเพ่งเล็งในการยื่นฟ้องเช่นกัน และนั่นจะเป็นปัญหาหนัก

การเจรจากับบราซิลก็ต้องว่ากันไปตามกระบวนการ ...แต่เหนือสิ่งอื่นใดการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทยเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการมากกว่าเพราะไม่ใช่เพียงแค่บราซิลจะจับจ้องอยู่ แต่มติ “กรม.” เองก็กำหนดกรอบ 5 แผนงานให้กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการไว้แล้วตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2559 และ 1 ใน 5 แผนงานคือการยกเลิกการกำหนดราคาน้ำตาลภายในประเทศซึ่งก็คือการนำสู่ระบบเสรีราคาให้สะท้อนกลไกตลาดโลก

ไม่อาจปฏิเสธว่าการ “ลอยตัวราคาน้ำตาล” ในอดีตของไทยมีความพยายามมาหลายครั้งแต่ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ และครั้งนี้มีกรณีบราซิลและไทยเองก็ต้องคำนึงถึงระบบการค้าเสรีที่สุดจะหลีกเลี่ยงได้ยาก...การลอยตัวราคาน้ำตาลในเดือน ธ.ค.นี้แนวโน้มราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดโลกที่ค่อนข้างลดต่ำน่าจะเป็นจังหวะที่ดีที่ราคาจะไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมค่อนข้างสูง ...แต่ขั้นตอนก็ยังมียารละเอียดยอดพอสมควรในการปฏิบัติ

ขณะที่เวลาก็ใกล้งวดออกมาแล้วนั้น...แต่เมื่อหันมาดูหัวหอกคนสำคัญเพื่อเดินหน้าแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งนายสมชาย หาญหิรัญ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมในฐานะประธานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (กอน.) และนายสมศักดิ์ จันทร์รวงทอง เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) จะเกษียณอายุราชการในเดือน ก.ย. 60 นี้ซะแล้ว

ดังนั้น หากไม่เร่งสรุปแผนงานก่อนที่ทั้งสองท่านจะเกษียณ นั้นหมายถึงผู้ที่จะมาแทนที่โดยเฉพาะสอน. จะต้องเป็นบุคคลที่รู้เรื่องเป็นอย่างดีจึงจะสามารถรับมือต่อเพื่อวิ่งได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา...เพราะการเจรจากับชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาลไม่ง่ายเลยจริงๆ.